

GÜNTER
GRASS

JOCUL
DE-A STATUIA
O LEGENDĂ

Cu ilustrațiile autorului

Traducere din limba germană
de Victor Scoradeț

POLIROM
2024

La scurt timp după ce a căzut Zidul și, odată cu el, ceea ce despărțea, totul promițând sau amenințând să devină altfel acum, am văzut-o din nou, întâmplător – în caz că te poți încrede în proxenetul care este întâmplarea. Nu în Naumburg, acel orașel care acum putea fi vizitat fără permis de intrare în țară și fără supraveghere din partea organelor statului, deci fără niciun efort, ci în fața portalului principal al Domului din Köln, acolo am văzut-o sau, mai exact: acolo mi s-a părut că stătea acea fată cu buza superioară subțire și buza de jos cărnăasă, care îi slujise cândva drept model maestrului din Naumburg.

Trebuia să ajung la o întâlnire programată la Westdeutscher Rundfunk¹, aşadar în apropierea Domului, şi am luat-o pe jos, ca de obicei, pe drumul cel mai scurt, de la gara centrală la sediul radiodifuziunii, ceea ce-mi oferea prilejul să arunc o privire asupra agitaţiei estivale de la poalele turnurilor duble; de fiecare dată ai senzaţia că ai nimerit într-o serbare populară, atât de colorată şi de plină de viaţă este piaţa din faţa lor. Şi totuşi, ea stătea acolo doar pentru sine, aşa-zicând însingurată.

De o bună bucată de vreme, a sta în faţa clădirilor sacre în chip de statuie era, nu vreau să spun o modă, ceva ce corespundea totuşi stării generale de incertitudine, mai mult chiar, cunoaşterii sau sentimentului unui posibil

---

1. Radiodifuziunea Germană de Vest (n. tr.).

sfârșit al lumii, bazat în unele cazuri pe știință, în altele pe simpla premoniție. Costumați în sfinți sau călugări cerșetori, în eretici sau în inchizitori, niște oameni tineri stăteau ore în șir nemișcați în fața unor portaluri de biserici sau lângă ele. Din când în când făceau, cu maximă lentoare, gesturi de cele mai multe ori umile, dar și de binecuvântare, pentru ca după aceea să încremenească din nou.

Ea stătea însă, în chip de Uta von Naumburg, chiar dacă la o anumită distanță, exact în fața portalului principal al Domului din Köln, astfel încât toți aceia care voiau să intre în interiorul bisericii, fie enoriași, fie simpli turiști ce doreau să o viziteze, trebuiau s-o ocolească trecând fie prin stânga, fie prin dreapta ei. Era toată în gri, de la coroană până la vârfurile

pantofilor. Și fața, și mâna stângă, cea care ținea ridicată stofa pelerinei, erau pudrate cu un gri ca de piatră sau colorate într-un gri uniform, cu ajutorul unei doze de spray. Drept pedestal îi slujea o lădiță de asemenea vopsită în gri și părând a fi pietrificată. Dacă aș fi avut o fotografie în mână, aș fi putut face o comparație: Asemenea originalului, ea purta un inel pe degetul stâng, semănând până la confuzie cu podoaba cioplită în piatră. Cutele pelerinei lungi până la picioare cădeau simplu, fără a se pierde, excesiv de jucăușe, în maniera goticului timpuriu sau târziu. Curgera lor riguroasă era oprită numai în locul în care mâna stângă trăgea stofa în sus. Sub mâna cu inel, însă, materialul tindea din nou spre pământ. Și la fel ca în fotografiile cunoscute de

toată lumea, cu mâna dreaptă ascunsă vederii ea își ținea gulerul pelerinei ridicat, astfel încât obrazul ei drept rămânea ascuns până spre locul unde bărbia se rotunjea, ascunsă rămânând și partea corespunzătoare a gâtului și a basmalei care-i înfășura capul și care dispărea sub tiara frontală a coroanei. Sunt sigur că nu lipsea nici măcar un vârf din coroană.

Și apoi privirea ei. Pe deasupra marginii răsfrânte a gulerului, ea privea dincolo de tot și de toate, cu ochii ei cenușii de pe fața împietrită. Ceea ce va fi văzut părea înfricoșător, dacă nu chiar îngrozitor, terifiant. Nimic nu o irita, nici turiștii veniți de prin toate părțile care o fotografiau, nici oamenii tineri pe role sau pe skateboarduri care se învârteau în jurul ei, la o distanță respectuoasă, dar și

provocator de agresiv. Un grup de japonezi și japoneze s-a înclinat în mai multe rânduri în fața celei împietrite, pentru ca apoi întregul grup să se fotografieze cu ea.

Cu toate astea, nimeni nu se apropia prea mult. Astfel că și lighenașul gri de tablă aștepta donațiile caritabile la oarecare distanță de ea. Cât timp am stat să privesc, am auzit tot mereu monezile căzând, cu un zăngănit, în lighenaș. Am zărit chiar și bancnote de diferite valute: mărci germane și guldeni olandezi, precum și o bancnotă de cinci dolari. În mod evident, ea trăia din faptul că făcea pe statuia. Și, după cum se vedea, se putea trăi din asta. Cât timp am stat în apropierea ei, nu și-a îngăduit niciun gest destins, care să o mai scoată din împietrirea ei. A trebuit să